

סימן א. בדין טבילה לבעלי קריין, כב

- א. רב נחמן תקן חצבא בת תשעה קבין. כי אתא רב דימי אמר, רבי עקיבא זרבי יהודה גלוסטרא אמרו: לא שנו אלא לחולה לאונסו, אבל לחולה המרגיל ארבעים סאה. אמר רב יוסף: אתבר חצביה דרב נחמן.
- ב. כי אתא רבין אמר: באושא הוה עובדא בקילעא דרב אושעיא, אתו ושאלו לרב אסי, אמר להו: לא שנו אלא לחולה המרגיל, אבל לחולה לאונסו פטור מכלום. אמר רב יוסף: אצטמיד חצביה דרב נחמן.
- ג. מכדי כולו אמוראי ותנאי בדעזרא קמפלגי, ונחזי עזרא היכי תקן! אמר אביי: עזרא תקן לבריא המרגיל ארבעים סאה, ובריא לאונסו – תשעה קבין. ואתו אמוראי ופליגי בחולה; מר סבר: חולה המרגיל כבריא לאונסו, וחולה לאונסו כבריא לאונסו; ומר סבר: חולה המרגיל כבריא לאונסו, וחולה לאונסו פטור מכלום. אמר רבא: נהי דתקן עזרא טבילה, נתינה מי תקן? והאמר מר: עזרא תקן טבילה לבעלי קריין! אלא אמר רבא: עזרא תקן טבילה לבריא המרגיל ארבעים סאה. ואתו רבנן והתקינו לבריא לאונסו תשעה קבין. ואתו אמוראי וקא מיפלגי בחולה; מר סבר: חולה המרגיל כבריא המרגיל, וחולה לאונסו כבריא לאונסו; ומר סבר: לבריא המרגיל ארבעים סאה וחולה המרגיל כבריא לאונסו, תשעה קבין, אבל לחולה לאונסו – פטור מכלום.
- ד. אמר רבא: הלכתא, בריא המרגיל וחולה המרגיל – ארבעים סאה, ובריא לאונסו – תשעה קבין, אבל לחולה לאונסו – פטור מכלום.
- ה. תנו רבנן: בעל קרי שנתנו עליו תשעה קבין מים – טהור; במה דברים אמורים – לעצמו, אבל לאחרים – ארבעים סאה; רבי יהודה אומר: ארבעים סאה מכל מקום. רבי יוחנן זרבי יהושע בן לוי זרבי אלעזר זרבי יוסי ברבי חנינא, חד מהאי זוגא וחד מהאי זוגא ארישא. חד אמר: הא דאמרת במה דברים אמורים לעצמו אבל לאחרים ארבעים סאה – לא שנו אלא לחולה המרגיל, אבל לחולה לאונסו – תשעה קבין; וחד אמר: כל לאחרים – אפילו חולה לאונסו – עד דאיכא ארבעים סאה.

רקע

הנדון הוא חיוב היטהרות של בעלי קרי השונים.
שני המשתנים (הבלתי תלויים) המרכזיים בסוגיא (הערך הימני חמור יותר):
הרואה [בריא / חולה]
אופן הראיה [מרגיל / לאונסו]
השיטה [רב דימי / רבין]

המשתנה הבלתי תלוי הוא אופן ההיטהרות: [מ' סאה / ט' קבין / פטור מכלום]
נמספר את הערכים האחרונים:

1. מ' סאה
2. ט' קבין
3. פטור מכלום

רב דימי			רבין			רבא (הלכתא)		
לאונסו	מרגיל	בריא	לאונסו	מרגיל	בריא	לאונסו	מרגיל	בריא
2	1	2	2	1	2	2	1	2
2	1	2	3	2	3	3	1	3

כו"ע מודו בשורה העליונה, דהיינו בבריא, ונחלקו בשורה התחתונה (חולה) :
 לרב דימי השורה התחתונה זהה לעליונה
 לרבין השורה התחתונה יורדת דרגה אחת מהעליונה (כל משבצת לפי זו שמעליה)
 רבא משלב בין השיטות: בימנית כרב דימי ובשמאלית כרבין ומכאן, שלרבא יש פער של שתי
 דרגות בין המשבצת הימנית לשמאלית.

מהלך הסוגיא

סעיף א: טבלה ימנית, שורה תחתונה
 סעיף ב: טבלה אמצעית, שורה תחתונה
 סעיף ג: השלמת השורה העליונה. שורה זו מתרצת את קושיית מהגמ' ונחזי עזרא היכי תקין. לפי אביי
 עזרא תקן רק את השורה העליונה (ולפי רבא רק את הימנית עליונה, וחכמים קדומים הוסיפו את
 השמאלית עליונה), ואילו מחלוקת האמוראים היא דווקא בשורה התחתונה.
 סעיף ד: טבלה שמאלית
 סעיף ה: שיטת תנ"ק בברייתא (וכנראה אף ר"י לא חולק, ראה שוטנשטיין הערה 5), שללמד לאחרים
 חמור מללמוד לעצמו, וצריך מ' סאה ולא מספיק ט' קבין. והנה דין זה שייך רק אליבא דרבין, שהרי
 לרב דימי (ולרבא) גם הדין של חולה (המרגיל) לעצמו הוא במ' סאה, ולא דווקא לאחרים. שיטה זו
 אם כן מתמקדת בשורה התחתונה של הטבלה הימנית, ונחלקו בה אמוראים: לחד מ"ד החומרא של
 ללמד אחרים אינה שווה בשני החולים: בחולה המרגיל לאחרים החומרא היא מ' סאה (במקום ט'
 קבין בללמוד לעצמו), ובחולה לאונסו החומרא היא ט' קבין (במקום פטור מכלום בללמוד לעצמו);
 למ"ד השני החומרא בשני החולים שמלמדים לאחרים היא מ' סאה.

דין חולה (לאידך מ"ד)

לאונסו	מרגיל	
3	2	לעצמו
1	1	לאחרים

דין חולה (לחד מ"ד)

לאונסו	מרגיל	
3	2	לעצמו
2	1	לאחרים

השורה העליונה זהה בשתי הטבלאות, והיא היא שיטת רב דימי לעיל (טבלה אמצעית שורה תחתונה).
 בשורה התחתונה נחלקו: למ"ד הימני דין אחרים חמור בדרגה אחת מדין לעצמו (ראה שוטנשטיין
 הערה 7), ואילו למ"ד השני דין אחרים זהה בשני החולים, בין במרגיל ובין לאונסו - מ' סאה.